

Трудовий потенціал України: проблеми та перспективи розвитку в сучасних умовах

Лісогор Л.С., головний науковий співробітник Національного інституту стратегічних досліджень

Основні проблеми розвитку трудового потенціалу в сучасних умовах

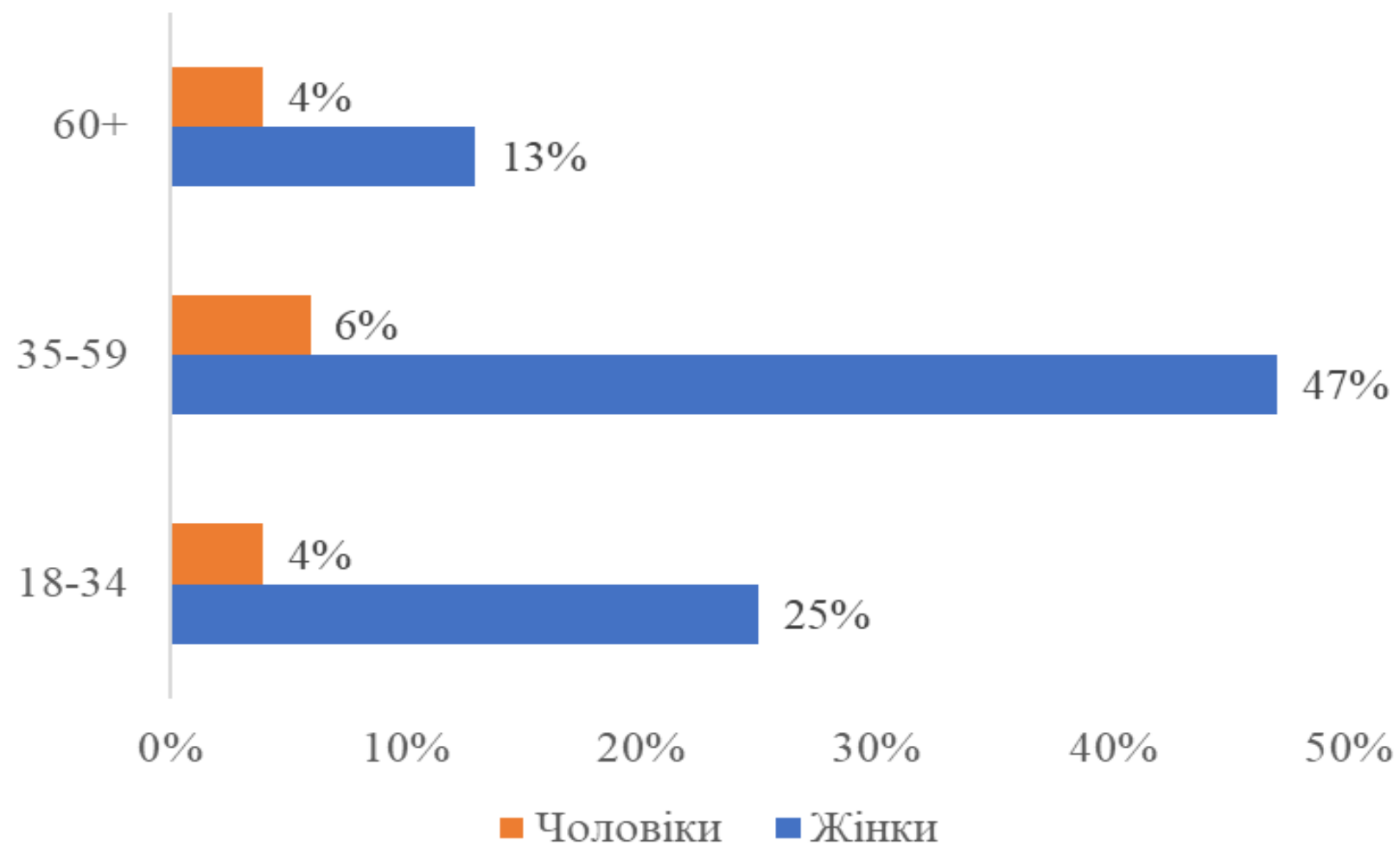
- Посилення ризиків формування та відтворення трудового потенціалу України
- Загострення ризиків погіршення якості трудового потенціалу
- Формування загроз ефективного розвитку трудового потенціалу в умовах повоєнного відновлення

Проблеми формування та відтворення трудового потенціалу України

Демографічні проблеми

- значний міграційний відтік населення внаслідок повномасштабної агресії росії
- зростання рівня смертності населення працездатного віку
- погіршення якості населення (погіршення здоров'я населення, зростання рівня інвалідизації населення в результаті військових дій)
- збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб
- зміна статево-вікової структури населення (внаслідок міграції жінок продуктивного віку, молоді та дітей)
- посилення регіональної диференціації населення

Розподіл мігрантів за віком та статтю, % до загальної кількості мігрантів з України

Проблеми формування та відтворення трудового потенціалу України

Освітньо-професійні проблеми

- проблеми формування та відтворення професійно-кваліфікаційного компоненту трудового потенціалу (скорочення можливостей фінансування професійної перепідготовки)
- погіршення якості освітнього потенціалу країни внаслідок міграційного відтоку жінок працездатного віку, молоді
- проблеми забезпечення підготовки кваліфікованих кадрів обмежені можливості фінансування підприємствами професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації
- Збереження невисоких темпів розвитку дуальної освіти, оновлення освітніх програм

Проблеми формування та відтворення трудового потенціалу України

Проблеми зайнятості

- скорочення можливостей зайнятості внаслідок руйнації виробничого потенціалу підприємств
- зменшення кількості робочих місць для кваліфікованих працівників
- розширення можливостей зайнятості жінок за традиційно «чоловічими» професіями внаслідок збільшення темпів мобілізації військовозобов'язаних чоловіків
- проблеми працевлаштування молоді (у зв'язку з достатньо високими вимогами роботодавців до стажу роботи випускників
- збільшення масштабів зайнятості у неформальній економіці

Труднощі у підборі кваліфікованих працівників, % відповідей опитаних підприємств

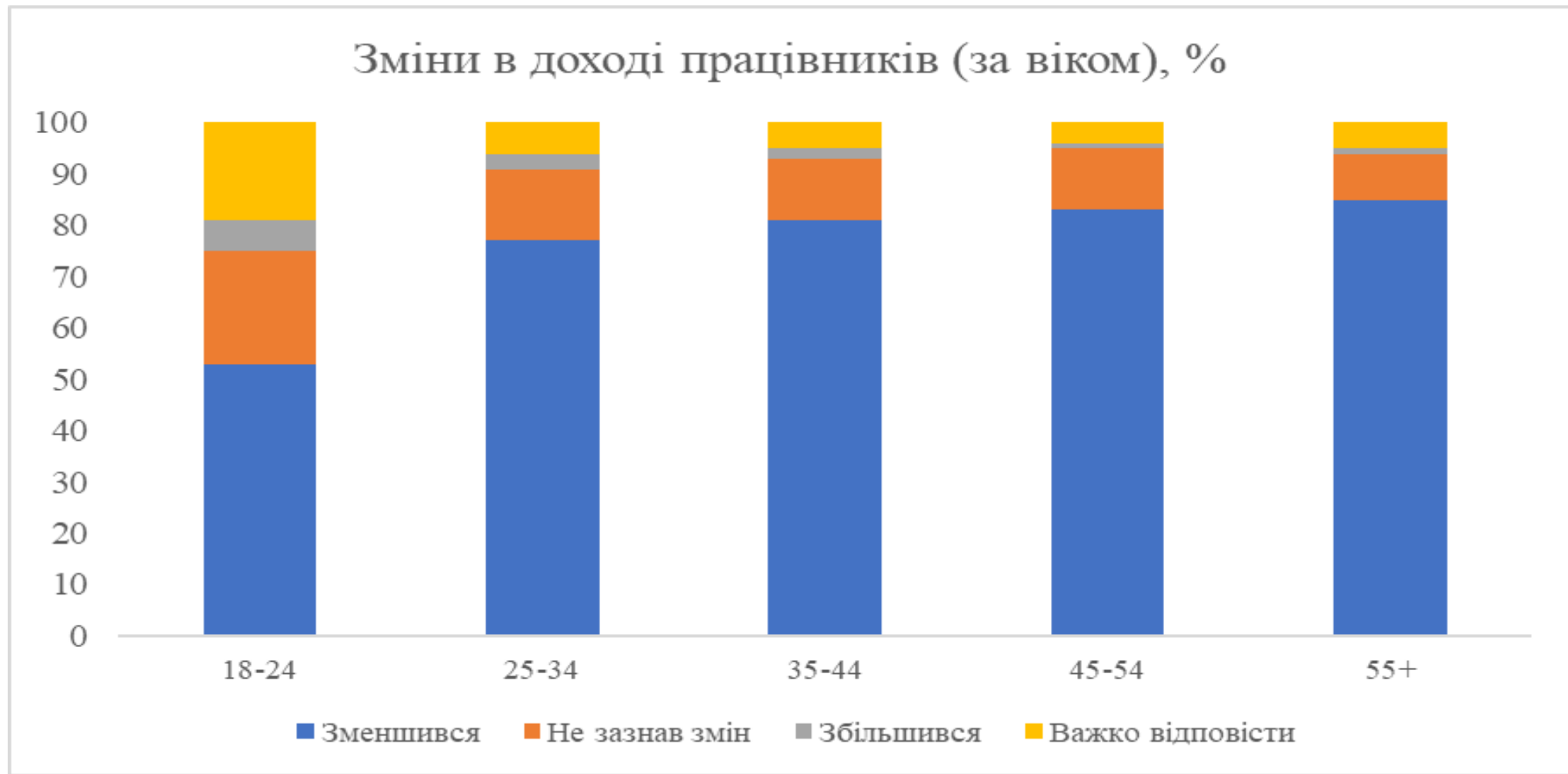

Щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни». Випуск № 8. Січень 2023. Інститут економічних досліджень і політичних консультацій

Проблеми формування та відтворення трудового потенціалу України

Соціальні проблеми

- зниження рівня реальної заробітної плати, скорочення доходів населення внаслідок впливу війни
- збільшення масштабів вимушеної неповної зайнятості (відпусток без збереження заробітної плати), обсягів заборгованості з виплати заробітної плати
- проблеми забезпечення соціального захисту працюючого населення

Міграція та соціально-політичні настрої під час повномасштабної війни росії проти України – 12 хвиля дослідження. Gradus, Advanter. Жовтень 2022

Проблеми формування та відтворення трудового потенціалу України

Інституційні проблеми

- Загострення проблем соціалізації / залучення до ринку праці ветеранів війни, внутрішньо переміщених осіб, повернення мігрантів
- Обмеження можливостей фінансування активних програм сприяння зайнятості державною службою зайнятості
- Недостатньо ефективна взаємодія між основними стейкхолдерами з питань розвитку трудового потенціалу

Напрями розвитку трудового потенціалу України в сучасних умовах

- Сприяння ефективному відтворенню трудового потенціалу країни за рахунок покращення стану здоров'я населення, поліпшення якості медичних послуг
- Стимулювання повернення та реінтеграції мігрантів за рахунок сприяння розвитку підприємництва, започаткування власної справи
- Покращення бізнес-середовища для створення якісних робочих місць
- Сприяння розвитку дуальних форм освіти, налагодження координації між роботодавцями та закладами освіти щодо посилення практико орієнтованого змісту освіти
- Розроблення цільових програм стимулювання зайнятості ветеранів війни та внутрішньо переміщених осіб, розвитку підприємницьких навичок для започаткування бізнесу